

Když byly proříznuty všeobecné pokrovy, náleží odhaliti provázek semenní, a zaznamenati o něm, jak již svrchu zmíněno: jaké změny se staly v pošvě a cevách; též náleží udati dle potřeby: jak jest semenovod široký, co v něm obsaženo, zdali jest průchodný čili nic, v jakém způsobu jsou nalezeny jeho stěny. Aby se mohl další běh semenovodu, míšky semenní i žláza předstojná, kdyby toho třeba bylo, slušně vyšetřovati, dlužno bude, tyto částky i s měchýřem, zevnitřními plodidly, pastelínem s hrází pitevně připravití a z dutiny pánvice vyndati. K tomu konci budiž svázání stydké rozpoltěno, vrstva popobřišníčná odloupnuta a pak budtež přiměřenými řezy ústroje řečené od částek je obkličujících odděleny. Na to jest potřeba obnažiti míšky semenní po obou stranách měchýře ležící, a udati: jaký mají objem; jak se k sobě mají; jsouli rozšířeny, sevrklé, zcela uvnitř srostlé; co v nich obsaženo, zdali hlen, semeno, krev, výpotky; a takto budtež vyšetřovány i průtoky semeno vystřikující až tam, kde se ústí v trubici moční.

Do žlázy předstojné budtež dělány zářezy, aby bylo lze se přesvědčiti, jaká jest její hmota, jsouli v ní výpotky, fibroidy a jiné patvorky, a aby se mohlo udati, zdali se tím změnil její tvar a objem, jmenovitě ale, zdali se tím staly překážky, pro které nemohl moč vycházeti. Kdekoliv by na těchto částkách byl úraz, budiž popsáno, na kterém místě, jakého druhu a jak rozsáhlý jest, i co z toho pošlo.

§. 89.

Když se vyšetřují ženská vnitřní rodidla, budiž hleděno, jsouli těhotná nebo netěhotná, aneb jsouli po porodu. Při tom náleží vždy také blíže vyšetřiti dělohu, vejcevodý, vaječníky i svazovité přístroje.

Při prohlížení dělohy má se udati: zdali nepravidelně leží, totiž, jestli vyklopena, skloněna do předu, do zadu aneb na stranu, jak velice, i jaká jest toho příčina, kterážto může záležeti v ocháblosti dělohy aneb v tom, že se na ni uložily fibroidy a jiné nové útvary, že děloha přirostla, že se na ni tisknou vedlejší částky atd. Kromě proměn dělohy, kterýchžto základ leží v prvním vyvinování, jako jest děloha z nedostatku jednorohá neb dvojrohá, působí vůbec znamenitě na proměnění tvaru jejího nejen fyziologické ale téměř všechny chorobní pochody; pročež budiž, kdykoliv se takového cos naskytne, na tyto okolnosti potřebný zřetel brán. Totéž platí všeobecně o proměnách velikosti dělohy. V této příčině však náleží si zvláště všimnouti, zdali děloha jest větší pouze tím, že hmoty dělohové, co do masy, přibylo, jakož i toho, zdali se zmenšila starobou.